

Betreft: advies: **"Doen wat nodig is zodat je mee kunt doen: Minimabeleid op maat vanaf 2020"**

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Ter attentie van wethouder mevrouw A. Wolthers
Postbus 9900
1201 GM Hilversum

Hilversum, 3 juni 2019

Geachte mevrouw Wolthers, geacht College van Burgemeester en Wethouders,

U hebt ons op 1 mei 2019 verzocht om over "Doen wat nodig is zodat je mee kunt doen: Minimabeleid op maat vanaf 2020" advies uit te brengen, opdat U een collegebesluit kunt nemen.

In zijn vergadering heeft de Cliëntenraad "Doen wat nodig is zodat je mee kunt doen: Minimabeleid op maat vanaf 2020" uitvoerig besproken.

De taak van de Cliëntenraad is: "zich inzetten voor iets dat belangrijk is voor iemand". Vanuit dat standpunt heeft de Cliëntenraad dit stuk gelezen en besproken.

De Cliëntenraad is het eens met de lijn om iedereen mee te kunnen laten doen op basis van gelijkwaardigheid en eigen regie. Daarbij kan de Gemeente de ondersteunende taak hebben door Maatwerk te leveren. De lijn in Hilversum om (vrijwilligers) werk voorop te stellen en bijstand daaraan ondersteunend te laten zijn ondersteunen wij.

De Cliëntenraad Sociale Zaken Hilversum adviseert positief met inachtneming van de adviezen en op/aanmerkingen die we hierbij aangeven en op voorwaarde dat de volgende punten concreet worden gemaakt.

1. Hilversumpas: Hoe laten we de regie bij de inwoner? Kijk naar: Internetshops, hoeveelheid aanbieders, nieuwe aanbieders aangedragen door inwoners bij een gunstige aanbieding
2. Systeemdenken is verankerd in huidige minimabeleid door veelheid aan regelingen. Dat veranderen kan niet zomaar, dus daar is wel een gerichte aanpak voor nodig.
3. Dat betekent ook het scholen en trainen van medewerkers en pas invoeren als het echt kan.
4. Mensen activeren in de wijken kan niet los staan van Buurten. Maar de wijken zijn er nu nog niet klaar voor. Het systeem werkt nog niet. Ook hier geldt: dit moet eerst klaar zijn voor nieuwe aanpak wordt ingevoerd.

5. Maatwerk ('doen wat nodig is' ipv regelingen uitvoeren) vraagt vertrouwen en loslaten en zo ver is de Gemeente en de achterban nog niet.
6. Het traject vraagt veel en goede communicatie van gemeente aan minima om het gevoel van vertrouwen in maatwerk te geven en omgekeerd toetsen uit te kunnen leggen.
7. Wat zijn geborgde evaluatiemomenten?

Indien uw College vragen heeft zijn wij altijd bereid deze te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

namens de Cliëntenraad Hilversum,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A.M.T. Bakker', written over a horizontal line.

Mw. A.M.T. Bakker

Voorzitter

In het stuk staat zelfstandigheid en onafhankelijkheid van onze inwoner met een minimuminkomen voorop. Echter wel op de voorwaarden die door de gemeente worden gesteld. Werkt u niet mee dan krijgt u volgende keer geen nieuwe stofzuiger. Als u die wel krijgt mag hij alleen gekocht worden waar wij vinden dat dat mag. Niks via een aanbieding op internet. In de visie van de Cliëntenraad spreekt dat elkaar tegen en staat het haaks op de intentie die de gemeente via het stuk wil uitstralen.

Hoe kunnen we de mooie plannen om de inwoner te ondersteunen in de realiteit brengen? Bij de inwoner is er onbekendheid over de zaken waarover je advies, antwoorden op je vraag of ondersteuning kan verwachten. Er is angst om binnen te lopen omdat er gevolgen kunnen zijn voor je welzijn door je kwetsbaar op te stellen.

Dat Maatwerk is op zichzelf denken we een goede ontwikkeling, omdat er meer wordt gekeken naar wat de inwoner nodig heeft en niet zozeer op waar -ie wel of geen recht op heeft. De rechtmatigheid wordt 'achteraf' aangebracht (getoetst), waardoor ook willekeur eventueel grotendeels zou worden voorkomen.

Je bent als inwoner natuurlijk wel heel erg afhankelijk van de deskundigheid en het meedenkvermogen van de Sociaal Plein-medewerker die je treft. Dat is het belangrijkste zwakke punt van deze benadering. Dat geeft dan toch weer een vorm van willekeur: de ene medewerker zal het anders aanpakken dan de andere.

Er wordt gesteld dat de klant van de uitkering dient te reserveren voor vervanging van goederen. Die ruimte is alleen aanwezig bij klanten die geen schulden of achterstanden hebben en gebruik maken van alle faciliteiten.

Gemeente zou moeten doen wat ze moeten doen : zorgen dat iedereen krijgt waar hij recht op heeft! Sta naast de klant en niet "tegenover" de klant!

Het blijkt (NIBUD) dat 17 % van de mensen zijn vakantiegeld gebruikt om achterstallige rekeningen te betalen en 10% van de huishoudens in Nederland heeft een te hoge energierekening ten opzichte van hun inkomen. Zij hebben moeite met het betalen van de energierekening. Dit geeft al aan dat de reserveringsruimte er bij veel mensen er niet meer is. Dit zijn factoren waar mee als gemeente mee te maken hebben.

Adviezen, op en aanmerkingen (in kader is kopie tekst uit het stuk)

Bladzijde 4

Wie bedoelen we met minima

Advies: Communiceer niet de bruto bedragen maar de netto. Dat is het besteedbare inkomen.

Algemeen geaccepteerde definitie

Ondanks geaccepteerde (landelijke) definities is de praktijk willekeurig!

De Cliëntenraad heeft een klein onderzoekje gedaan naar het restinkomen van een alleenstaande. Van 18 mensen is gekeken wat de hoogte van de huur is dat min de huurtoeslag. Iedereen had het zelfde inkomen maar de ene betaalde zo "netto" € 242 huur een ander € 457. Het besteedbare bedrag voor sociale activiteiten, eten en kleding kan zo wel een verschil geven van € 115 per maand.

Bladzijde 7

Minimaregelingen

Er wordt gesteld dat inwoners door de vele (30?) regelingen deze niet kunnen vinden of begrijpen. We denken dat de inwoner hier wordt onderschat. De meeste noodzakelijke en gebruikte regelingen waren te vinden en we gaan ervan uit dat de hulpverleners en medewerkers de inwoner daarbij ook goed (zoals beloofd) hebben voorgelicht.

Bladzijde 9

Een nieuw minimabeleid

Betaald werk moet altijd kunnen lonen ten opzichte van een uitkering.

Advies: Geef inwoners ook bij een werkervaringsplek een premie. Er zijn altijd extra kosten voor bijvoorbeeld een leuk jasje of de kapper.

Bladzijde 11

Nieuwe uitgangspunten

Nieuw: de vraag om een koelkast kan een signaal zijn dat het besteedbaar inkomen niet volstaat om een nieuwe koelkast te kopen.

Advies: Zorg dat in de nieuwe regels de koelkast binnen een paar dagen wordt toegekend. In de oude situatie kan dat wel 6 weken duren. Dat is voor een gezin zonder koelkast wel erg lang.

Bladzijde 14

7. Wederkerigheid en niet vrijblijvend

Wederkerigheid is de onderlinge verplichting binnen een relatie om een gift te beantwoorden met een tegengift. Als de relatie gelijkwaardig is, is er sprake van reciprociteit, terwijl bij ongelijkwaardige wederkerigheid wordt gesproken over redistributie. Zoiets als: "Ik krab jouw rug als je straks de mijne krabt". Inwoners zitten niet op de term wederkerig te wachten.

Het kan zijn dat we je dan niet kunnen helpen.

Opmerking: Het stuk wil uitstralen dat we de inwoners bijstaan en niemand buitensluiten. Dat strookt niet met deze zin. Indien we echt naast de inwoner staan kom je er altijd samen uit. Een oordeel is niet in het belang van de inwoner.

Bladzijde 18

6. Een activerende Hilversumpas

Besteding van tegoeden op de Hilversumpas is alleen mogelijk via aangesloten partners. Die moeten dan wel, begrijpen we, kortingen geven. Wij vinden dit een heel dubieuze constructie. Je beperkt minima daarmee in hun keuze. Op dit moment is onduidelijk hoeveel partners er kunnen worden gevonden en hoeveel feitelijke keuze er is. Verder dwing je organisaties die mee willen doen, om korting te geven, op straffe van uitsluiting. Verder wordt niet duidelijk in hoeverre er eisen worden gesteld aan de omvang van deze kortingen. De inwoner kan niet zelf iets op internet bestellen ook al is dat soms goedkoper en passend bij zijn situatie.

Over de nieuwe regelingen (de tabel vanaf pagina 21):

Bladzijde 21

Kindpakket nieuwe stijl

Jaren geleden is al bepaald dat ook in een gezin met kinderen vanaf 9 jaar een PC aanwezig moet zijn ((wens van de Kleinsma gelden). Dit omdat er niet buitengesloten te worden. Is de visie hierover veranderd?

Met name in het eerste jaar van de middelbare school kan er ineens vrij veel geld nodig zijn voor schoolzaken. Het bedrag van 575 euro voor alles (ook schoolactiviteiten, sport en culturele activiteiten) kan dan al snel te laag zijn. De pijn zit 'm in de groep 12-17: "computer, laptop of tablet voor kinderen die starten in de eerste klas van het voortgezet onderwijs. Veel scholen bepalen zelf welke computer, laptop of tablet door de leerlingen moet worden aangeschaft. Wie gaat wanneer met de scholen overleggen dat zij indien er specifieke wensen zijn vanuit de school deze kosten op zich nemen? Scholen kunnen ouders niet verplichten voor de kosten op te draaien. Een bijdrage vragen in de kosten is wel mogelijk, maar dit mag alleen een vrijwillige bijdrage zijn.

<https://ictheek.nl/ictrends/scholieren-een-laptop-wie-betaalt/>

Advies: Ondersteun de ouders bij de aanvraag en vergoed de eventuele eigen bijdrage. Voorop staat dat een kind in elk geval een PC moet hebben om "mee" te kunnen doen.

Bladzijde 21

Activeringsregeling

- Er zijn voldoende inwoners die niet in staat zijn om naar de sportschool te gaan. Om toch betrokken te zijn bij sport en cultuur kan een abonnement van de krant en zeker internet net het verschil maken tot een eenzaam bestaan.
- Besteding van het tegoed gaat via de pas en kan alléén bij de aangesloten aanbieders. De Cliëntenraad vindt deze beperking van keuzevrijheid dubieus.

Er wordt gesuggereerd dat Led TV's worden

aangeschaft voor € 2000.

Gaan we de 2 inwoners die dat misschien hebben gedaan als maatstaf nemen? De Cliëntenraad ervaart deze opmerking als "neer kijken" op de doelgroep!

Vragen: Bij aanschaf van koelkast, wasmachine of fornuis/oven(niet erg duurzaam! Inductie is de toekomst!) wordt de hoogte van de vergoeding bepaald op basis van Nibud-normen. De bedragen worden echter niet genoemd en er wordt ook niet verwezen naar de vindplaats van deze normen.

Daarnaast wordt niet duidelijk in welke zin de regeling zorgt voor een duurzamer huishouden. Het kan best zijn dat de bedragen onvoldoende hoog zijn om bijvoorbeeld extra energiezuinige apparaten te kopen. Mag de inwoner dan zelf 'bijbetalen'?

Hier duikt ineens een 'Advies door energiecoach' op. Wie gaat dan organiseren? Wat is zo'n advies? Hoe bindend is het? Geen duidelijkheid hierover? Verstrekt de gemeente de aanbevelingen?

Advies: Biedt de inwoner een lening aan voor spouwmuurisolatie ong. € 700(snel terugverdient) en laat €20 per maand terug betalen (dat is ongeveer de besparing!). Neem dit over!

Huurders van een woning in de gemeente Utrecht en gezinnen die deelnemen aan een schuldhelpverleningstraject, kunnen op de website van energiebox een gratis energieadvies en een energiebox aanvragen.

De energiebox bevat besparende producten, waaronder een led lamp, Koelkastthermometer, Douchecoach een stekkerblok met schakelaar en radiatorfolie. Met deze producten kunnen huurders al snel meer dan 100 euro per jaar.

<http://energiearmoede.nl/wp-content/uploads/2017/01/Besparings-checklist-ECN.pdf>

Regeling Individuele inkomenstoeslag.

Advies: Deze regeling is in het leven geroepen omdat na 3 jaar leven op het Wsm de "rek" er wel uit is. De reserves zijn allang aangesproken. Nu is het voorstel dat geld te gebruiken voor de vervanging van gebruiksgoederen. **Hier is de Cliëntenraad het absoluut niet mee eens!** Dit geld wordt door de mensen vaak gebruikt om achterstallige rekeningen te betalen. Als de Gemeente gaat bepalen wat

er met de inkomenstoelage moet gebeuren kunnen we wachten op de toename van schulden. Laat deze toeslag met rust!!

Voor de inwoners die werk hebben en toch in de "doelgroep" van de 130 % vallen bestaat deze regeling niet. Hoe wil je die ongelijkheid oppakken?

Bladzijde 23

Hulp inrichting statushouders

maatwerk, in natura, geen vanzelfsprekendheid. En misschien vaste pakketten via de kringloopwinkel via de pas.

Advies: Houdt als gemeente de regie ook bij de voorlichting en begeleiding die er is via bijvoorbeeld Vluchtelingenwerk. In praktijk zijn niet alle vrijwilligers op de hoogte van de regelingen. De ene vrijwilliger helpt iemand met inrichten via nieuwe inboedel en de ander zal samen naar de kringloop gaan. Dit kan net een verschil zijn tussen in de problemen raken of niet!

Nu het zo is dat statushouders (bijna) altijd een conclusie trekken dat de klant vanaf dat moment altijd in de schuldsanering blijft (Wordt de beslagvrije voet altijd gehanteerd?). De lening dient in 3 jaar te worden afbetaald. In die tijd is er weer geen ruimte om te reserveren. In die periode zal er wel een andere iets vervangen moeten worden en dus zal de een na de andere lening afgesloten moeten worden.

Bladzijde 24

Maaltijdbezorging

Voorstel om dit in te trekken.

Advies: Laat deze regeling bestaan! De maaltijden zijn minstens 2x de kosten van zelf koken. Met een laag inkomen zijn die kosten niet te dragen zonder dat ergens anders weg te halen. Waarschijnlijk lopen andere rekeningen dan op. Sta hier naast de inwoner.

Bladzijde 24

Woonkostentoeslag

Voorstel om regeling te laten vervallen

Advies: Het voorstel voor het laten vervallen van de regeling wordt totaal niet onderbouwd en valt wat betreft de Cliëntenraad ook niet te verdedigen. Er bestaat recht op woonkostentoeslag voor uw koopwoning of voor huurders wanneer u uw [huur](#) of hypotheek tijdelijk niet kunt betalen. De woonkostentoeslag is geld van de gemeente voor huurders om de [huur](#) te betalen of bij een koopwoning om de hypotheek te betalen.

In 2017 hebben 22 huishoudens gebruikgemaakt van de regeling voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten. Deze regeling bestond in 2015 nog niet.

Advies: 22 inwoners in 1 jaar? Is Hilversum zo gezond om te leven? Communiceer dit met de doelgroep! De adressen zijn via de WMO en het CAK bekend. Indien een inwoner €1000,- extra zorgkosten heeft per jaar en hij is niet op de hoogte dat er bijzondere bijstand aangevraagd kan worden voor deze kosten zal hij in inkomen (Nibud) 7% achteruitgaan. Dan blijft er nog 3% betalingscapaciteit over voor aflossen van schulden of reserveren voor vervanging van gebruiksgoederen.

Hoe groot is de doelgroep minima in Hilversum?

In de gemeente zijn eind 2017 3.300 huishoudens die een inkomen hebben tot 100 procent van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm) en 3.900 huishoudens met een inkomen tot 110 procent; een aandeel van 9,3 procent;

De Cliëntenraad leest hier niets. In het plan hebben we het over de doelgroep tot 130%. Hier is niet duidelijk zijn het 3300 (100%) 3.900 (110%) is dat 600 of 3900 extra? En hoeveel inwoners leven op de 130% grens. Dat is wel een belangrijk punt om de begroting duidelijk te krijgen.

Verder hoop de Cliëntenraad dat de gemeenteraad kijkt waar het geld €467.000 dat over was eind 2017 (€ 767.000 min € 300.000 voor extra €10 per maand CAV) is gebleven. Voor de kindregelingen had de gemeente eerst € 220.000 en daarbij de € 398.000 Kleinsma gelden. Dat geld was in onze opinie “geoormerkt” en wij hopen dat u bij het uitvoeren van uw taak dat in de gaten houdt.